

## SEM V PRETEKLEM LETU *SEM IN THE PAST YEAR*

### RAZSTAVNA IN PRIREDITVENA DEJAVNOST SEM V LETU 2021

Maja Kostrič Grubišič in Sonja Kogej Rus

215

Slovenski etnografski muzej (SEM) je v letu 2021 kljub petindvajsetdnevnemu zaprtju, kljub vsem omejitvam v koronavirusnem času, z delom večine strokovnega osebja od doma in večjo prenovo muzejske avle za prijaznejši sprejem obiskovalcev (ki je potekala približno štiri mesece) uspešno izvedel obsežen razstavni in obrazstavni program.

Obe osrednji načrtovani razstavi sta bili uspešno odprti. Razstava *La Doctora* je z rednimi vodenimi ogledi razkrivala zgodbo antropologinje dr. Branislave Sušnik v Paragvaju, razstava *Ljudska umetnost med domom in svetom* pa je povezala na prvi pogled dve nezdružljivi temi – slovensko ljudsko umetnost in globalno ljudsko umetnost NSK. SEM je pripravil tudi mnoge manjše razstave, vodstva, konferenco, delavnice, nove pedagoške aktivnosti Mali mojster in razne druge prireditve. Svoj program je izvajal angažirano, prilagajal se je zahtevam časa in je, da bi ohranjal stik z obiskovalci, mnoge svoje programe izvedel ali ponudil na spletu. Ob tem gre izpostaviti, da se je tudi muzejsko osebje pri izvedbah spletnih programov prvič soočilo z nekaterimi novimi digitalnimi izzivi, jih uspešno usvojilo in se predstavilo javnosti.

Razen tega je SEM obeležil obletnice in posebne priložnosti: ob dvestoletnici Kranjskega deželnega muzeja je z Narodnim muzejem Slovenije in Prirodoslovnim muzejem Slovenije sodeloval pri postavitvi razstave *Muzej skozi zgodovino* in pripravil svojo manjšo razstavo *Korenine SEM*; trideseti obletnici osamosvojitve Slovenije je posvetil dve razstavi – *Vtisi 30* in *Ljudska umetnost med domom in svetom*; tristoletnici Škofjeloškega pasijona se je poklonil s priložnostno razstavo, s programi in tremi razstavami pa je sodeloval tudi pri obeleževanju naziva Slovenija – Evropska gastronomska regija 2021 (lastna razstava *Mi za mizo*; v sodelovanju z BIC LJ razstava *Slovenske penine*; sodelovanje na skupni razstavi Urada Vlade RS za intelektualno lastnino *Ustvarjalnost je super hrana*). Predsedovanje Slovenije EU je SEM obeležil s sodelovanjem na razstavi *Odhajanje v nove svetove* v Schallaburgu v Avstriji s Knobleharjevo afriško zbirko. Kot Koordinator nesnovne kulturne dediščine je že tradicionalno slovenski kulturni praznik posvetil pustni dediščini. Za mednarodni muzejski dan je muzej sodeloval in koordiniral skupno razstavo nacionalnih muzejev Slovenije *Trenutki v času*, za ostale dneve odprtih vrat (slovenski kulturni praznik, Poletno muzejsko noč in Ta veseli dan kulture) pa je

pripravlil več prireditev in dogodkov. Nenazadnje je uspešno gostil mednarodno potujočo razstavo Japonske fundacije *Sprevod nadnaravnih bitij yōkai* iz Japonske, ki je svojo pot po svetu pričela prav v SEM.

## Razstavna dejavnost SEM

### Razstave iz leta 2020

216 V letu 2021 so bile na ogled naslednje razstave iz leta 2020: do 1. avgusta občasna razstava SEM **Bosi. Obuti. Sezuti.**; do 7. marca osebna razstava Lidije Ariane Bahovec **Živim za lepoto**; do 28. marca osebna razstava Josipa Orbanica **Živeti. Ustvarjati. Uspeti. / Živet. Delat. Se pones.**; manjši projekt Tanje Oblak in 25 klekljaric **Braica v čipkah** je bil na ogled do 31. januarja 2021; na ploščadi pred upravno hišo SEM pa je še vedno na ogled umetniška instalacija Eve Petrič **Rubikova kocka reciklaže senc&e@mocij**.

### Razstave SEM v letu 2021

#### Lastne občasne razstave

*La Doctora: Življenje in delo slovenske znanstvenice v Paragvaju* (razstavna hiša SEM, 20. april 2021–2. januar 2022)

(Avtorica in kustosinja razstave: dr. Marija Mojca Terčelj, Fakulteta za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem; vodja projekta: dr. Tanja Rožeberger, SEM; znanstveni sodelavci: dr. Marko Frelih, dr. Tanja Roženberger, Slovenski etnografski muzej, in dr. Irene Mislej, Adelina Pusineri, mag. Raquel Zalazar Echau, Etnografski muzej Andrés Barbero, Asunción, Paragvaj; partnerji projekta: Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Etnografski muzej Andrés Barbero Asuncion (Museo etnographico Andrés Barbero), Fundacija La Piedad, Asunción, Paragvaj; besedila: dr. Marija Mojca Terčelj, Adelina Pusineri, dr. Marko Frelih; restavracija: mag. Ana Motnikar, Gregor Kos, Žiga Rehar, Jožica Mandelj Novak, SEM; programi in izobraževalne dejavnosti: Sonja Kogej Rus, SEM; komuniciranje: mag. Maja Kostic Grubišič, Nina Zdravič Polič, SEM; AV projekcije: Katja Horvat; idejna zasnova postavitve, arhitektura in oblikovanje razstave: mag. Jasna Kralj Pavlovec; celostna podoba razstave in grafično oblikovanje razstave: Danijela Grgić)

Razstava je pripovedovala življenjsko zgodbo dr. Branislave Sušnik, slovenske etnologinje, antropologinje in etno-lingvistke, ki jo je zgodovinska usoda ob koncu druge svetovne vojne pahnila v novo, povsem drugačno kulturno okolje Paragvaja. Petinštirideset let je vodila Etnografski muzej Andrés Barbero v Asunciónu in predavala etnologijo na Nacionalni univerzi v Asunciónu. Za dosežke v znanosti je prejela najvišja paragvajska nacionalna priznanja. Imela je mnogotere darove, ki jih je v okviru treh poglobitvenih dejavnosti: muzeologije ter znanstveno-raziskovalnega in pedagoškega dela združila v nedeljivo strokovno izkušnjo.

Razstava je predstavila ključna dela Branislave Sušnik in odprave med paragvajska staroselska ljudstva. Hkrati je predstavila zgodbo o staroselskih skupnostih Chaca in vzhodno-paragvajskega gozda ter savane, ki jim je avtorica razstave namenila največ raziskovalne pozornosti.

Zaradi strogih epidemioloških omejitev je odprtje razstave SEM prvič v svoji zgodovini pripravil v živo po spletu. Na dogodku so sodelovali govorniki iz treh držav in z dveh kontinentov.

***Vtisi 30: Spomini Slovencev po svetu na priznanje samostojne Slovenije*** (razstavna hiša SEM, 23. junij 2021–2. januar 2022)

(SEM v sodelovanju z Narodno in univerzitetno knjižnico (NUK); avtorici razstave: dr. Tanja Roženberger, SEM, Helena Janežič, NUK; komuniciranje: mag. Maja Kostrič Grubišič, Nina Zdravič Polič, SEM; oblikovanje razstave: Tak kolektiv; sodelujoče ustanove: Narodna in univerzitetna knjižnica, Zbirka knjižničnega gradiva Slovencev v zamejstvu in po svetu, Arhiv Republike Slovenije; avtorji in avtorice vtisov: Agata Klinar, Alfred Brežnik, Alojz Macuh, Ana in Karlo Vičič, Ana Matusinović, Andrew Anžur Clement, Anica (Ann) Žagar, Anica in Lojze Markič, Anton Komotar, Berta Jereb, Bonnie Pohar Prokup, Breda Strojnik Wilkinson, Cvetka Kocjančič, Daniel Jadran Maurice, Draga Gelt, Elena Isabel Likozar, Erika Jazbar, Frank Vovk, Franko Košuta, Gorazd Živkovič, Helena Leber, Igor Žnidaršič, Ivan Stanislav Prosenak, Ivo Jevnikar, Janez Zorec, Jasna Simoneta, Johnny Snidarich, Jože Pirjevec, Jože Stražar, Jožejka Debeljak Žakelj, Jožica Čeč Drese, Jožica Marn Gerden, Katarina Pakelj, Lenti Lenko, Lucija Srnc, Lučka Koščak Kaegi, Maria Ana Homovc, Mariana Burger, Mariana Poznič, Marija Ahačič Pollak, Marija Mojca Terčelj, Mark Shirzel, Marko Hawlina, Martina Repinc, Maša Arko, Michael Koski, Milka Olip, Mira Kosem Borštnik, Miran Košuta, Miroslav Košuta, Nadia Molek, Nancy Kochevar, Nevenka Golc Clarke, Norm Setnikar, Oskar Molek, Peter Hames, Polona Jurinić, Radko Jorge Komotar, Rok Fink, Simona Bennett, Stanislava Gillgren, Tončka in Jože Šimc, Uši Sereinig, Vera Hrga, Vera Tuta, Vilma Rojic, Zvezdan Pirtošek)

217

V letu 2021, ko smo v Sloveniji obeleževali tridesetletnico samostojne države, je SEM v sodelovanju z NUK pripravil razstavo, ki je odstirala osebna razmišljanja med Slovenci po svetu ob osamosvojitvi Slovenije. Sedeminšestdeset posameznikov in posameznic različnih kulturnih, profesionalnih in socialnih ozadij in različnih starostnih skupin, ki med osamosvajanjem Slovenije niso živeli v matični domovini, je podelilo razmišljanja o tem edinstvenem obdobju. Vtise so prispevali Slovenci in Slovenke iz slovenskega zamejskega prostora, držav nekdanje Jugoslavije, Evrope, Amerik, Azije, Avstralije ter povratnice in povratniki v matično domovino.

Na razstavi je bilo razstavljeno tudi gradivo iz zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice, ki so ga ob osamosvojitvi Slovenije ali kasneje kot spominsko literaturo pripravili in izdali Slovenci po svetu.

***Ljudska umetnost med domom in svetom: Zbirki SEM in ljudske umetnosti NSK skupine IRWIN*** (razstavna hiša SEM, 22. oktober 2021–)

(Vodja projekta, avtorica zasnove in kustosinja razstave: dr. Bojana Rogelj Škafar; koordinatorka razstave: Nina Zdravič Polič; besedila: dr. Bojana Rogelj Škafar; restavriranje: mag. Ana Motnikar, Gregor Kos, Žiga Rehar, Jožica Mandelj Novak;

programi in izobraževalne dejavnosti: Sonja Kogej Rus, Špela Regulj; komuniciranje in programi: Nina Zdravič Polič, mag. Maja Kostric Grubišič, Maja Kocjan; zvočna podoba: Laren Zdravič Polič; fotografije: Dokumentacija SEM; idejna zasnova postavitve razstave in grafično oblikovanje: Janja Ošljaj)

Razstava, na kateri slovenska ljudska umetnost sreča globalno ljudsko umetnost NSK, je prespraševala pomenski okvir ene od zbirk tradicije in jo postavila ob zbirko artefaktov, ki so nastajali v sodobnih identifikacijskih družbenih procesih. Ob tem je sporočala, da je ustvarjanje skupnostne identitete premišljen proces, v okviru katerega poteka tudi izbor simbolnih vizualnih sestavin, ki naj predstavljajo skupnost. V primeru slovenskega naroda so bili vir teh sestavin predmeti tradicijske kulture, v primeru državljanov države NSK pa sodobna umetniška produkcija NSK.

218

Na razstavi je bilo predstavljenih več kot sto reprezentativnih predmetov iz zbirke slovenske ljudske umetnosti Slovenskega etnografskega muzeja, kot npr. preslice, sestavljanke v steklenici, modeli za mali kruhek, pipe, slike na steklo, znamenja, lesena plastika, votivne slike, votivi, na drugi strani pa je bila na ogled sodobna globalna produkcija ljudske umetnosti NSK – grafike, fotografije, plakati, artefakti in videi devetnajstih umetnikov, državljanov države NSK v času. Pobudnika oblikovanja zbirke ljudske umetnosti NSK sta bila skupina IRWIN in NSKSTATE.COM, hrani in zbira pa jo skupina IRWIN.

***Mi za mizo: Od snovnega do simbolnega*** (razstavna hiša SEM, 22. december 2021–6. marec 2022)

(Avtorica in kustosinja razstave: mag. Polona Sketelj; avtorice in avtorji spominov in drugih besedil ob omizjih: Rosalia Maria Arnšek, Bilka Demšar Starman, Alenka Dušak, Gregor Gologranc, mag. Boštjan Humski, Nika Janežič, Alma Kochavy, dr. Lea Kužnik, Angelca Langerholc, Marija Mrzdovnik, Tomaž Polanec, Natalija Polenec, Rok Robežnik,



Utrinek z razstave Ljudska umetnost med domom in svetom (foto: Tomo Jeseničnik, 2021)

mag. Polona Sketelj, dr. Janja Žagar, Darja Žagar in drugi; konserviranje in restavriranje: Gregor Kos, Jožica Mandelj, mag. Ana Motnikar, Žiga Rehar, SEM; avdiovizualne vsebine: Nadja Valentinčič Furlan; priprava slikovnega gradiva: Miha Špiček; komuniciranje: mag. Maja Kostrič Grubišič, Maja Kocjan, SEM; program ob razstavi: Sonja Kogej Rus, SEM; fotografije: Tomo Jeseničnik, Luka Kern, Barbara Kocjančič, Gregor Kos, Hanzi Reichmann, Stefan Reichmann, Blaž Verbič, Foto Holynski, Foto Langerholc; fotografije iz arhivov: Arhiv Grand hotela Union, Arhiv gostilne Pri Žabarju, Arhiv restavracije Atelje, Arhiv Javnega gospodarskega zavoda Brdo Protokolarne storitve Republike Slovenije, Arhiv Slovenske novice, Center kulinarike in turizma KULT316, Dokumentacija SEM, zasebni arhivi avtorjev spominov in avtorjev besedil ob ambientih; oblikovanje in grafična podoba razstave in tiskovin: dipl. diz. Luka Kern)

Razstava, s katero je SEM zaokrožil svoja obeleževanja naziva *Slovenija – Evropska gastronomska regija 2021*, je predstavila zgodbo o mizi, vsakdanjem predmetu številnih namembnosti in tisočerihih pomenov, ki spremlja človeka skozi življenje na vsakem koraku, ob praznikih in pomembnih dogodkih, mejnikih. Poleg uporabnega pomena ima tudi simbolni pomen. Mizo zasledimo v pregovorih, pravljicah, pripovedkah in pesmih. Mizna plošča simbolizira moč, oltarna sveti prostor, bogato obložena blaginjo, prazna pomanjkanje, poleg ognjišča je simbol doma. Odseva navade, šege, tke vezi, nosi spomine na čase, dogodke, ljudi in prostore, na lakoto in izobilje, na gostoljubje, na vsakdan in praznik. Prinaša posebne okuse, vonjave, združuje snovne in nesnovne pomene, tipno in netipno, vidno in nevidno, čuteno in občuteno. Mnogo miz je v življenju, bolj ali manj naših, zelo pomembnih in manj pomembnih, stalnih in občasnih.

Na razstavi so poleg posameznih izbranih predmetov iz zbirke Slovenskega etnografskega muzeja bili na ogled tudi omizja in predmeti iz zasebnih zbirk domov in javnih prostorov (gostiln, restavracij ...) z zgodbami, ki jih je nanje zapisalo življenje. Posameznim mizam so na razstavi menjavali pogrinjke, tako kot se s pogrinjki prilagajajo priložnostim in časom njihovi lastniki.



Obiskovalci na razstavi Mi za mizo (foto: Blaž Verbič, 2021)

## Manjše razstave SEM

***Pustni orači Okič: Z oranjem do dobre letine*** (razstavna hiša, 8. februar 2021–28. februar 2021)

(Avtorica razstave: mag. Adela Pukl; strokovna sodelavca razstave: mag. Anja Jerin, Benjamin Vidovič; restavriranje: Gregor Kos, mag. Ana Motnikar, Žiga Rehar; film: Urh Vrenjak; fotografije: Blaž Verbič, mag. Adela Pukl; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič; oblikovanje: mag. Darja Klančar)

SEM kot Koordinator nesnovne kulturne dediščine je že tretje leto zapored v predpustnem času predstavil pustne like, katerih maske in oprave je odkupil za svojo zbirko. Na priložnostni razstavi so se v letu 2021 predstavili pustni orači Okič iz Haloz.

220

Pustni orači imajo v Sloveniji dolgo tradicijo, pustno oranje pa je razširjeno tudi drugod po Evropi. V Sloveniji se ob pustu pojavljajo na območju Slovenskih goric, Haloz, Ptujskega in Dravskega polja ter obronkih Pohorja. Skupino največkrat sestavljajo *pokač*, *pobirač* ali *baba*, en ali dva para *konjičev* ali *kujekov*, *plužar*, nekaj *kurentov* ali *korantov* in *muzikant*. Pustna skupina oračev Okič, ki je bila predstavljena v SEM, je kot društvo začela delovati leta 1993. Še posebej so prepoznavni po likih korantov, izdelanih v Okiču na podlagi slikovnega vira iz 60. let 20. stoletja; v 90. letih so rekonstruirali korantijo iz zajčjega kožuha, leta 1998 pa so na podlagi stare korantije iz druge svetovne vojne lik koranta izdelali iz kozjih kož. Etnografsko društvo Orači Okič je od leta 2012 v Registru nesnovne kulturne dediščine kot prvi nosilec evidentirano v enoti Obhodi pustnih oračev.

***300 let Škofjeloškega pasijona*** (razstavna hiša, 25. marec 2021–18. april 2021)

(Avtorici: mag. Anja Jerin, dr. Nena Židov, SEM; zunanja sodelavka: Agata Pavlovec, koordinatorica Škofjeloškega pasijona, Občina Škofja Loka; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, SEM; oblikovanje: mag. Darja Klančar)

SEM je v velikonočnem času z manjšo priložnostno razstavo obeležil tristoletnico Škofjeloškega pasijona. Spokorniška procesija, ki je vsakih šest let uprizorjena v Škofji Loki in prikazuje Kristusovo trpljenje in motive iz Stare in Nove zaveze, je bila predstavljena z opredmetenim in fotografskim gradivom.

Škofjeloški pasijon bil leta 2008 vpisan v Register nesnovne kulturne dediščine Slovenije, leta 2016 pa kot prvi element iz Slovenije na Unescov Reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva.

***Igrače med spominom in navdihom*** (razstavna hiša, 3. december 2021–1. marec 2022)

(Kustosinja: Tjaša Zidarič, SEM; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, SEM; grafično oblikovanje: Luka Kern)

Predstavljene se bile izbrane igrače iz novo urejene zbirke iz druge polovice 20. stoletja. Zbirko je Slovenskemu etnografskemu muzeju leta 2000 daroval profesor Helmut Anthes (1935–2010), takratni direktor sedanjega Mestnega muzeja Michelstadt v Nemčiji. Zbirka igrač, ki so bile v rabi v Nemčiji, je zelo obsežna in šteje okoli 1000 predmetov

oziroma igralnih kompletov. Na ogled so bile miniaturne hišice za punčke z notranjo opremo iz obdobja od 50. do 70. let 20. stoletja ter miniaturni ambientni kuhinj in jedilnic, ki so ponazarjali pot do razstave *MI ZA MIZO: Med snovnim in simbolnim*.

***Korenine SEM: Prvi etnografski predmeti v Kranjskem deželnem muzeju***  
(razstavna hiša, 3. december 2021–21. november 2022)

(Avtorji in kustosi razstave: mag. Ralf Čeplak Mencin, mag. Andrej Dular, dr. Marko Freljih, dr. Bojana Rogelj Škafar, dr. Tanja Rožembergar, mag. Polona Sketelj, Miha Špiček, dr. Janja Žagar, SEM; avtorica besedil: dr. Bojana Rogelj Škafar, SEM; koordinatorki, mag. Polona Sketelj, Natalija Polenec; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, Nina Zdravič Polič, SEM; oblikovanje: Janja Ošlaj)

221

Ob obeležitvi dvestoletnice najstarejšega muzeja na Slovenskem – Kranjskega deželnega muzeja (ustanovljen leta 1821), iz katerega je leta 1923 izšel samostojni Kraljevi etnografski muzej, je SEM na priložnostni razstavi predstavil svoje najstarejše (prve) etnografske predmete: modele plugov iz Sostrega, Škofje Loke in Planine pri Rakeku, model furmanskega voza iz Sostrega, tablo z modeli kmečkega orodja, figurinice v nošah iz okolice Črnomlja Vinice in Bojancev, model sitarskih statev iz Stražišča pri Kranju, album iz Kitajske, obredno pipo iz Severne Amerike ter naglavni okras, otroško ogrlico z zaščitnim simbolom in zapestnice iz Južnega Sudana.



Obeležje 200 letnice Kranjskega deželnega muzeja s priložnostno razstavo *Korenine SEM* (foto: Blaž Verbič, 2021)

Etnološka tematika je imela v Kranjskem deželnem muzeju obrobno vlogo, povsem podrejeno naravoslovju, arheologiji in kulturni zgodovini. Etnografski predmeti so bili v primerjavi z drugovrstnimi maloštevilni in brez določnejše opredelitve. Muzejska stvarnost ni odražala prepričanja o pomenu etnografskega fundusa za narodovo samopodobo in za predstavo drugih o njem.

Najstarejši predmeti, ki jih lahko štejejo za etnografske, so bili odmev razsvetljenskih fiziokratskih načel, na podlagi katerih so se elite zanimale za gospodarstvo večinskega prebivalstva, ki je bilo seveda temelj in vir njihovega bogastva.

***Lect in mali kruhek*** (razstavna hiša, 3. december 2021–30. januar 2022)

(Kustosinji: mag. Anja Jerin, dr. Nena Židov; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, oblikovanje: Janja Ošljaj)

V okviru kulinaricnih zgodb, s katerimi se je SEM pridružil obeleževanju naziva Slovenija – Evropska gastronomska regija 2021, so bili na manjši priložnostni razstavi predstavljeni lecti in mali kruhki.

222

Z lectom in malimi kruhki sodobnih izdelovalcev, ki so vpisani v Register nesovne kulturne dediščine, je bilo okrašeno muzejsko božično drevo. Lectova srca so bili izdelki Medičarstva, lectarstva in svečarstva Perger 1757, ki so v Register vpisani kot nosilci enote Lectarstvo. Male kruhke pa je za razstavo prispevala Petra Plestenjak Podlogar, ki je kot izdelovalka malih kruhkov in modelov v Registru nosilka enote Izdelovanje malih kruhkov in lesenih modelov. Sodobnim izdelkom je bil ob bok postavljen izbor lectov, malih kruhkov in modelov zanje, ki jih hrani SEM.

### **Gostujoče razstave iz tujine**

***Sprevod nadnaravnih bitij yōkai iz Japonske*** (razstavna hiša, 22. april 2021–13. junij 2021)

(Potujoča razstava Japonske fundacije; SEM v sodelovanju z Veleposlaništvom Japonske v Sloveniji; koordinatorka razstave: Nina Zdravič Polič; urednici razstavnih besedil: Nina Zdravič Polič, dr. Bojana Rogelj Škafar; restavradorja: Žiga Rehar, Gregor Kos; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič; grafično oblikovanje: arh. Mojca Turk)

Razstava *Sprevod nadnaravnih bitij yōkai iz Japonske* je predstavila edinstveno japonsko kulturo yōkaija. Na zvitkih in lesoreznih tiskih nishiki-e, ki so brokatne slike oziroma vrsta večplastnega in večbarvnega lesoreznega tiska, so upodobitve fantastičnega in nadnaravnega sveta, ki ga naseljujejo nenavadna imaginarna bitja yōkaiji. Razstava se je osredotočala predvsem na zvitke in lesorezne tiske iz obdobja Edo (17. do 19. stol.) in je bila razdeljena na štiri dele: Spektakularni svet yōkaijev na zvitkih, Slikoviti svet yōkaijev, Yōkaiji in igre ter Yōkaiji danes. Rdeča nit je bila spreminjanje upodobitev yōkaijev od strah vzbujajočih pošasti do vse bolj prijaznih in očarljivih ter širšemu občinstvu domačih bitij, upodobljenih v različnih medijih: na zvitkih, lesoreznih tiskih, v knjigah, igračah ...

### **Gostujoče razstave iz Slovenije**

***Slovenske penine*** (razstavna hiša, 20. januar 2021–14. februar 2021)

(Avtorji razstave: dr. sc. Gordana Vulić, Boštjan Humski, Katja Orehek Hati in študenti BIC Ljubljana, Višja strokovna šola, program Gostinstvo in turizem; strokovna sodelavka razstave: Barbara Peternel; kustosinja in koordinatorka razstave: mag. Maja



Kostric Grubišič, SEM; besedila: dr. sc. Gordana Vulić, Katja Orehek Hati; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, SEM in Nina Meh Savić, Boštjan Ozimek, BIC Ljubljana; fotografije: Katja Orehek Hati, Barbara Peternel, mag. Dejan Cvitkovič; video: mag. Dejan Cvitkovič za BIC Ljubljana, Blaž Verbič za SEM; grafično oblikovanje: Maja Kocjan, SEM, Denis Brezovar)

SEM je za promocijo naziva Slovenija – Evropska gastronomska regija 2021 zasnoval cikel manjših razstav pod skupnim naslovom *Kulinarične zgodbe SEM*. Prva iz cikla je bila razstava slovenskih penin, ki jo je muzej pripravil v sodelovanju z Biotehničkim izobraževalnim centrom Ljubljana.

V Sloveniji imamo bogato dediščino proizvodnje penečih vin (več kot 250) zelo visoke kakovosti. V SEM je bilo razstavljenih več kot 160 penin 70 slovenskih proizvajalcev, vključno s penečimi medicami, predstavljene so bile slovenske vinorodne dežele, metode pridelave, klasifikacija in delitev penečih vin po barvi ter razvrščanje v razrede. Posebej izpostavljene so bile penine, ki so bile leta 2020 odlikovane na ocenjevanju Decanter. Gre za največje in najvplivnejše ocenjevanje vin na svetu, ki poteka v Londonu in na katerem je Slovenija leta 2020 dosegla izjemen uspeh in prejela pet platinastih, sedem zlatih, 60 srebrnih in 114 bronastih medalj. Razstavljene so bile tudi penina peničarja Mirana Sirka Bjana cuve prestige extra brut 2015, ki se je uvrstila med pet najprestižnejših, nagrajenih s platinasto medaljo, in dve penini, nagrajeni z zlato medaljo, ki sta jo prejeli Vino Gross za Furmint brut nature 2013 in Vinska klet Dveri-Pax za DP šipon brut 2016.

Zaradi omejitev v času epidemije je SEM v sodelovanju z BIC Ljubljana na razstavi pripravil več spletnih dogodkov v živo (vodeni ogledi, odpiranje penine s sabljo idr.).

***Gastronomija na znamkah*** (razstavna hiša, 22. september 2021–5. november 2021)

(Avtor razstave: Janko Štampfl; koordinatorki: Nina Zdravič Polič, mag. Maja Kostric Grubišič; grafično oblikovanje: maja Kocjan; komuniciranje: mag. maja Kostric Grubišič)

Gostujoča razstava je predstavila zasebno filatelistično zbirko Janka Štampfla, velikega poznavalca filatelije, ki že več kot štirideset let deluje v filatelističnih društvih, Filatelistični zvezi Slovenije in Slovenski filatelistični akademiji in čigar zbirka obsega okoli 200.000 znamk.

Razstavljene so bile znamke in drugo filatelistično gradivo z motivi gastronomije, kulinarike in jedi. V Sloveniji je od leta 1991 do leta 2021 izšlo enainštirideset znamk z motivi hrane, še nekaj več pa, če prištejemo znamke z motivi medu in sadja. Med njimi je znana serija štiriintridesetih znamk Z žlico po Sloveniji z motivi tradicionalnih jedi slovenskih gastronomskih regij, ki je nastala med letoma 2004 in 2020 po zamisli dr. Janeza Bogataja.

Prikazane so tudi znamke z motivi gastronomije iz Portugalske, kjer od leta 1996 promovirajo svojo hrano in jedi na znamkah, ter znamke z motivi hrane iz Italije, predvsem njihove svetovno znane blagovne znamke testenin, riža in drugega.

## **Osebnе razstave obiskovalcev – Moje življenje, moj svet**

**Aljaž Vidrajz: Moj jezik je jezik mozaika** (razstavna hiša, 19. marec 2021–16. januar 2022)

(Avtorja: Aljaž Vidrajz in Tina Curk; mentorica razstave: Sonja Kogej Rus, SEM; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišić, grafično oblikovanje: Maja Kocjan)

Razstava je bila pogled v svet mojstra mozaika Aljaža Vidrajza. Profesionalno izobrazbo je dobil v šoli za mozaiciste Scuola Mosaicisti del Friuli v Italiji. Ob tem je začel razvijati samosvojo umetniško govorico, z mozaiki posegati v prostor, raziskoval je igre svetlobe in senc, ki so jih na grobih površinah pričele risati različne oblike teser. Njegova umetniška dela z mozaično 3D-tehniko, ki je bila temelj za ustvarjanje lastnih umetniških del, so trajnostno naravnana. Kreativna energija, s katero so umetniška dela opazovalca nagovarjala, naj se poglobi v vse detajle in odkrije lepoto osnovnih gradnikov – nešteto mozaičnih koščkov, je pripovedovala zgodbo Vidrajzove osebnе in profesionalne življenjske poti.

224

**Saj grem samo mimo: Mozaik razglednic in prijateljstev Aleša Debeljaka** (razstavna hiša, 18. september 2021–13. februar 2022)

(Avtorja: Erika Johnson Debeljak, Bine Debeljak; kustos: Miha Špiček, SEM; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišić, grafično oblikovanje: Tanja Radež)

Zbirka razglednic pesnika, esejista in vsestranskega misleca Aleša Debeljaka je na razstavi v SEM odkrila snovne in nesnovne utrinke – pričevalno zapuščino z brezkončno sporočilnostjo o Debeljakovem videnju življenja, sveta in odnosov z ljudmi. Razstava je bila muzejska nadgradnja predstavitve razglednic Aleša Debeljaka v knjigi *Saj grem samo mimo* (uredila Erica Johnson Debeljak), ki je izšla leta 2018 pri Mladinski knjigi, in je prikazala določen del Debeljakovega opusa, ki je do sedaj poznan samo tistim, ki so ga bili neposredno deležni. Knjiga *Saj grem samo mimo* je bila posvečena predvsem Debeljakovemu pisanju, medtem ko je razstava z mozaikom okoli tristotih razglednic ponazarjala dialog najplodnejših razgledničnih dopisovanj, ki jih je Debeljak imel z določenimi sorodniki, prijatelji in kolegi. Bil je namreč strasten pisec razglednic, njihova sprednja, vizualna stran pa mu je bila enako pomembna kot zadnja, ki nosi besedilo. Največkrat se je loteval pisanja prav v sozvočju s podobo, ki jo je razglednica nosila, kajti tudi sama podoba ustvarja svoj narativ, kako je potrebno kakšno razglednico brati. Na razstavi so bile na ogled tudi razglednice Semezdina Mehmedinovića, bosanskega pesnika in dolgoletnega Debeljakovega prijatelja, ki je zanj razglednice celo narisal in se tako poklonil svojemu pokojnemu prijatelju.

Z razstavo je SEM opozoril na razglednice kot pomemben vir za muzejsko raziskovanje, ki s svojo večplastno pričevalnostjo določenega časovnega obdobja lahko pomagajo pri razumevanju preteklosti.

## Ploščad pred SEM

*Trenutki v času* (ploščad pred SEM, 20. maj 2021–1. september 2021)

(Sodelujoči muzeji: Moderna galerija in Muzej sodobne umetnosti Metelkova, Muzej krščanstva na Slovenskem, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, Muzej za arhitekturo in oblikovanje, Narodna galerija, Narodni muzej Slovenije, Prirodoslovni muzej Slovenije, Slovenska kinoteka, Slovenski etnografski muzej, Vojaški muzej Slovenske vojske, Slovenski gledališki inštitut – Gledališki muzej, Slovenski šolski muzej, Tehniški muzej Slovenije; koordinatorka razstave: mag. Maja Kostric Grubišič, SEM; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, SEM; grafično oblikovanje: Maja Kocjan)

V letu, ko smo obeleževali 30 let samostojnosti Slovenije, se je na zunanji panojski razstavi predstavilo trinajst državnih muzejev, vsak s svojim posebnim dogodkom, prelomnico ali vrhuncem v zadnjih tridesetih letih, ki so posamezne muzeje posebej zaznamovali ali na katere so še posebej ponosni.

225

*Slikarjeva fantazija: Sprevod nadnaravnih bitij* (park pred Kavarno SEM, 9.–20. junij 2021)

(Avtorji: Irena Kazazić, Brane Širca, Matjaž Stražar, Žiga Rehar; koordinatorka: Nina Zdravič Polič, SEM; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, SEM)

Umetniki Irena Kazazić, Brane Širca, Matjaž Stražar in Žiga Rehar so ob izteku potujoče razstave Japonske fundacije *Sprevod nadnaravnih bitij yōkai iz Japonske* izvedli sodobno slikarsko upodobitev sveta nenavadnih imaginarnih bitij. Priložnostna razstava je nastala po celodnevem slikarskem dogodku pred muzejem, ko so umetniki poslikavali večmeterska platna, nato pa svoje delo razstavili v parku Kavarne SEM.



Slikarski dogodek Slikarjeva fantazija ob razstavi Sprevod nadnaravnih bitij yōkai iz Japonske (foto: Blaž Verbič, 2021)

**Smerokaz SEM** (ploščad pred SEM, julij–september 2021)

(Izvedba: Žiga Rehar, Gregor Kos, SEM; koordinatorka: Nina Zdravič Polič, SEM, komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, SEM)

Z vprašanji kdo sem, kje sem in kako se vidim, je interaktivna instalacija pred muzejem vabila k razmisleku, hkrati pa opozarjala in spodbujala vse mimoidoče, naj v muzej vstopijo in raziščejo razstave, ki so na ogled. Del instalacije so bila ogledala, v katerih so se obiskovalci lahko fotografirali in svoje fotografije posredovali muzeju. Izbor pridobljenih fotografij je bil objavljen na družbenih omrežjih muzeja.

226

**Beli svet med Gorjanci in Kolpo** (ploščad pred SEM, 15. september–20. oktober 2021)

(Razstavo so pripravili: Kulturni center Semič, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Enota Novo Mesto, Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Enota Novo mesto in Mira Ivanovič; koordinatorki: Nataša Gorenc, ZVKD in mag. Maja Kostric Grubišič, SEM)

Panojska razstava je na desetih fotografijah prikazala naravno in kulturno dediščino Bele krajine, njeno pestrost, tradicije, glasbo, oblačilno kulturo, kulinariko, živalski svet in reke Kolpo, Lahinjo in Krupo. Razstava je bila na ogled ob Dnevih evropske kulturne dediščine 2021.

**Kraljevi kozolci – Dokumentarno gradivo terenskega dela Nika Kralja med leti 1970 in 1980** (park pred Kavarno SEM, 25. september 2021–17. oktober 2021)

(Avtorica: Alenka Stražičar Lamovšek, Dolenjski muzej; kustosinja: mag. Polona Sketelj, SEM; koordinacija in komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, SEM)

Potujoča razstava je obiskovalce popeljala v obdobje med letoma 1970 in 1980, ko se je Niko Kralj s Citroënovim avtomobilom, znanim kot žaba, odpravil po poti slovenskih kozolcev. Predstavila je Kraljevo terensko delo; čut za mojstrsko izdelovanje, estetiko in dobro poznavanje slovenske stavbne dediščine so namreč Nika Kralja povezali s kozolcem, tesarsko mojstrovino za sušenje in shranjevanje pridelkov, ki je v veliki meri zaznamovala številne slovenske kraje in domačije. Z razstavo, ki je pred gostovanjem v SEM že bila na ogled v Deželi kozolcev, muzeju na prostem v Šentrupertu na Dolenjskem, je SEM obeležil 101. obletnico rojstva prof. Nika Kralja, slovenskega arhitekta in industrijskega oblikovalca.

**Gostovanja SEM**

**Divji lovec, ki je rešil boginjo** (Koroški pokrajinski muzej – Muzej Slovenj Gradec, 13. oktober 2021–februar 2022)

(SEM v sodelovanju s Koroškim pokrajinskim muzejem; avtor: dr. Marko Frelj, SEM; komuniciranje: mag. Maja Kostric Grubišič, SEM)

V zgodovini slovenskih stikov z Afriko je zelo zanimivo obdobje tik pred prvo svetovno vojno. Takrat je v zahodnoafriški nemški koloniji Togo deloval znani slovenski izumitelj baron Anton Codelli. Za nemško podjetje Telefunken je vodil gradnjo radiotelegrafске postaje, pri organizaciji dela pa mu je pomagal njegov prijatelj Leo Poljanec. Skupaj sta ustvarila obsežno fotografsko dokumentacijo o velikem gradbenem projektu, o vsakdanjem življenju domačinov in različnih krajih afriške dežele v Gvinejskem zalivu.

Posebnost razstave je bilo izbrano fotografsko gradivo s snemanja prvega igranega filma v Afriki, ki so ga posneli leta 1914. Producent filma z naslovom *Bela boginja iz Wangore* je bil Codelli, filmsko vlogo divjega lovca pa je igral Poljanec. Za filmom se je izgubila vsaka sled, edinstvene fotografije prizorišča snemanja pa so danes shranjene v SEM.

227

***Barve Afrike*** (Galerija Velenje, gostovanje skupne razstave SEM in Muzeja Velenje  
7. oktober 2021–20. november 2021)

(Muzej Velenje in SEM; avtorji: Tanja Verboten, Muzej Velenje in Blaž Verbič, dr. Marko Frelih, SEM; komuniciranje: mag. Maja Kostrić Grubišić, SEM)

Ob petdesetletnici Galerije Velenje je bila odprta razstava *Barve Afrike*, ki je razkrivala zgodbe o afriškem popotovanju Františka Foita, češkega kiparja, raziskovalca, fotografa in popotnika. Razstava na ogled postavlja gradivo Muzeja Velenje, ki doslej še ni bilo predstavljeno javnosti – nedavno odkrite in še nepoznane fotografije s Foitovega potovanja po Afriki ter fotografije iz afriške zbirke SEM.

***Terra Sancta 1910*** (Gradu Negova, fotografska razstava Muzeja krščanstva na Slovenskem in SEM, 18. september–31. oktober 2021)

(Muzej krščanstva na Slovenskem v sodelovanju s SEM; avtor: dr. Marko Frelih; komuniciranje: mag. Maja Kostrić Grubišić, SEM)

Potujoča razstava s fotografijami Petra Nagliča prikazuje romanje Slovencev v Sveto deželo v mestih Jeruzalem in Betlehem. Prek sto Nagličevih fotografij namreč predstavlja edini fotografski vir o tem zanimivem poglavju iz slovenske zgodovine pred natanko 110 leti.

***Afrika 1931: Foitovi in Baumovi fotografski zapisi na steklu*** (Telč, Češka – podružnica Muzeja Vysočiny Jihlava, razstava SEM in Muzeja Velenje, 29. julij–10. oktober 2021)

(Muzej Velenje in SEM; avtorja: Blaž Verbič, dr. Marko Frelih, SEM)

Razstava je na ogled postavila del zbirke diapozitivov na steklu iz Muzeja Velenje, ki sta jih češki kipar František Foit in njegov rojak, biolog Jiří Baum, posnela na poti s severa na jug Afrike leta 1931. Razstava je bila dopolnjena s pregledom afriških zbirk na Slovenskem.

**Razstave, na katerih je Slovenski etnografski muzej s svojimi zbirkami, predmeti ali fotografijami:**

*Odhajanje v nove svetove* (Schallaburg Kulturbetriebsges.m.b.H., Avstrija, 20. marec 2021–7. november 2021)

*S pirhom do velike noči: Velika noč v Evropski uniji* (Mestni muzej Bjelovar, Hrvaška, 6. marec–9. april 2021)

228 *Muzej skozi zgodovino: Najstarejše pridobitve Deželnega muzeja za Kranjsko* (Narodni muzej Slovenije – Prešernova, 12. januar–december 2021)

*Živeti skupaj. O čebelah in človeku* (Muzej radovljiške občine, 21. maj 2021–)

*Rdeče in črno: Evropa na ljubljanskem kongresu 1821* (Mestni muzej Ljubljana, 17. junij 2021–2. januar 2022)

*Ustvarjalnost je super hrana* (Urada Vlade RS za intelektualno lastnino, razstava v Parku Tivoli, Ljubljana, 1. avgust–15. sept. 2021)

*Republika Slovenija 30 let* (Muzej novejšje zgodovine Slovenije, 8. junij–31. oktober 2021)

*Vzhodnoazijske zbirke v Sloveniji* (Mala loža v Kopru, 2.–20. september 2021)

**Virtualne razstave / Virtualni sprehodi**

*Morje – naše življenje: Odstrti spomini s podstrešja nabrežinske ribiške družine* (28. september 2021–)

<https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/morjenase-zivljenje-0>

(Avtorica: mag. Polona Sketelj, SEM; strokovni sodelavec virtualne razstave: Blaž Verbič, SEM; virtualizacija: Nanostudio, zanj Grega Lebar)

*La Doctora: Življenje in delo slovenske znanstvenice v Paragvaju* (10. december 2021–)

<https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/la-doctora-zivljenje-in-delo-slovenske-znanstvenice-v-paragvaju-0>

(Avtorica: dr. Marija Mojca Terčelj, Fakulteta za humanistične študije, Univerza na Primorskem; vodja projekta: dr. Tanja Roženberger, SEM; strokovni sodelavec virtualne razstave: Blaž Verbič, SEM; virtualizacija: 360PANO.si, zanj Tomislav Kiraly)

***Med naravo in kulturo*** (28. december 2021–)

<https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/med-naravo-in-kulturo>

(Avtorji: kustosi SEM; strokovni sodelavec virtualne razstave: Blaž Verbič, SEM; virtualizacija: 360PANO.si, zanj Tomislav Kiraly; video: Mountain attack, zanj Peter Vrčkovnik)

229

***Ljudska umetnost med domom in svetom*** (29. december 2021–)

<https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/ljudska-umetnost-med-domom-in-svetom-zbirki-sem-in-ljudske-umetnosti-nsk-skupine-irwin-0>

(Avtorica: dr. Bojana Rogelj Škafar, SEM; strokovni sodelavec virtualne razstave: Blaž Verbič, SEM; virtualizacija: 360PANO.si, zanj Tomislav Kiraly)

***Po korakih: Obuvala iz zbirke SEM*** (27. december 2021–)

<https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/po-korakih-obuvala-iz-zbirke-sem>

(Avtorica: dr. Janja Žagar, SEM; spletna postavitev: mag. Gregor Ilaš)

***Najstarejše zbirke SEM*** (15. oktober 2021–)

<https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/najstarejse-zbirke-slovenskega-etnografskega-muzeja>

(Avtorji: mag. Andrej Dular, dr. Marko Frelih, dr. Bojana Rogelj Škafar, mag. Polona Sketelj, dr. Janja Žagar)

**Virtualne razstave, pri katerih je SEM sodeloval**

***15. Ciciumetnije, razstava otroških del po natečaju revij Ciciban in Cicido*** (14. junij–15. september)

<https://www.etno-muzej.si/sl/razstave/15-cici-umetnije-spletna-razstava>

(Mladinska knjiga – reviji Ciciban in Cicido, Vrtec Ajdovščina in SEM)

**Dogodki v SEM v letu 2021**

V letu 2021 je SEM izvedel 327 vsebin, prireditev in dogodkov (lastnih in gostujočih) in pripravil oz. sodeloval pri 69 spletnih dogodkih, kar je povprečno 1,1 vsebine na dan.

## **Javna in strokovna vodstva po razstavah**

### **Razstava *La Doctora: Življenje in delo slovenske znanstvenice v Paragvaju***

- strokovna in javna vodstva avtorice *dr. Marije Mojce Terčelj*, 4., 9. in 25. 5.; 1. in 15. 6. (tri vodstva); 6. 7.; 5. in 12. 8.; 26. 9.; ter vodstvo z gostjo *Majo Mamlič Rijavec*, 11. 11.
- javni vodstvi kulturne mediatorke *Vilme Kavšček*, 11. in 16. 6.

### **Razstava *Bosi. Obuti. Sezuti.***

- strokovno vodstvo avtorice *dr. Janje Žagar*, 18. 5.
- javni vodstvi kulturne mediatorke *Brigite Rupnik*, 6. in 19. 6.

### **Razstava *Sprevod nadnaravnih bitij yōkai iz Japonske***

- strokovno vodstvo *doc. dr. Nataše Visočnik Gerželj*, 12. in 26. 5.; 9. 6.

### **Stalna razstava *Jaz, mi in drugi: podobe mojega sveta***

- javno vodstvo kulturne mediatorke *Brigite Rupnik*, 7. 11.

### **Osebna razstava *Moj jezik je jezik mozaika***

- javna vodstva avtorja razstave *Aljaža Vidrajza*, 2. 5.; 6. in 19. 6.

### **Osebna razstava *Saj grem samo mimo: Mozaik razglednic in prijateljstev Aleša Debeljaka***

- javna vodstva avtorja *Bineta Debeljaka*, 14. 10.; 7. 11.

## **Pedagoški programi in prireditve za otroke in družine**

### **Ustvarjalne delavnice**

- Potovanje v osrčje Južne Amerike v Paragvaj, 16. 5. in 19. 6.
- Sprevod nadnaravnih bitij yōkai iz Japonske, 23. 5.
- Potujemo po svetu, 15. 6.
- Šablonske poslikave in Barvamo s šablonami, 1. 10.
- Čarobnost papirnate svetilke, 28. 10.
- Zvoki dežja iz Paragvaja, 26. 9. in 17. 10.



## Poletno ustvarjanje pred muzejem

- Četrtekova poletna ustvarjalna družjenja pred muzejem: O južni Ameriki in Paragvaju, 8. 7., 15. 7., 22. 7., 29. 7., 5. 8., 12. 8., 19. 8., 26. 8.

## Počitniški 3M

Celotedenski program muzejev na Metelkovi (Slovenski etnografski muzej, Muzej sodobne umetnosti + MSUM, Narodni muzej Slovenije – Metelkova, Lončarski atelje SEM in Slovenska kinoteka)

- 1. termin 5.–9. 7.
- 2. termin 16.–20. 8.

231



Počitniški 3M, ustvarjanje na ploščadi pred SEM (foto: Blaž Verbič, 2021)

## Programi dostopni na spletu / pedagoške dejavnosti za otroke in družine v času epidemije covida-19 in izobraževalni filmi *Mali mojster*

- S pomladjo povezane niti, spletna delavnica za otroke in družine s Špelo Regulj, 27. 3.
- Slovenska ljudska pravljica *Zlato jabolko*, Špela Regulj, video pripoved
- Pustne Šege in maske, spletni dogodek
- Gregorčki in gregorjevo, spletni dogodek
- #Naprej v preteklost: Mali mojster
- #Naprej v preteklost: Igrače med spominom in navdihom
- Mali mojster: Pri lončarju
- Mali mojster: Izdelovanje cvetja iz papirja

- Mali mojster: Pri klekljarici
- Mali mojster: Okraševanje belokranjskih pisanic
- Mali mojster: Poslikavanje panjskih končnic
- Mali mojster: Izdelovanje glasbil
- Mali mojster: Pri izdelovalki slamnikov
- Mali mojster: Pri izdelovalcu igrač
- Mali mojster: Pri kuharju
- Mali mojster: Pri pletarju
- Mali mojster: Pri tkalki
- Mali mojster: Pri rezbarki

232

### **Organizirane skupine v muzeju**

Število 137 sprejetih skupin v muzeju kaže, kako globoko je epidemija covid-19 posegla v muzejske programe in obiskovanje muzeja. Skupinski ogledi so predstavljali veliko tveganje za okužbe, zato so bili tako muzej kot organizatorji pri izvedbi programov v muzeju zelo previdni. Drastičen upad in velika nihanja obiska kažejo, da smo bile kulturne institucije v nezavidljivem položaju. Tako na primer v SEM v januarju nismo sprejeli niti ene skupine, v februarju le dve, v decembru pa osem. Največji obisk smo imeli ob dobri epidemiološki sliki in ob bojazni, da bi se ta poslabšala, v septembru in oktobru, ko so predvsem šole hitele z izvedbami kulturnih dni. Programe za predšolske otroke, osnovnošolce, srednješolce, študente in odrasle smo izvajali po stalnih in občasnih razstavah, predvsem po *Bosi*, *Obuti*, *Sezuti*, in *Hrvaške otroške igrače med tradicijo in sodobnostjo*.

### **Druge prireditve, simpoziji in okrogle mize**

#### **Konference, okrogle mize**

Sodelovanje SEM na konferencah in okroglih mizah (ob razstavi *La Doctora: Življenje in delo slovenske znanstvenice v Paragvaju*):

Dr. Branislava Sušnik in sodobniki – ambasadorji slovenske znanosti v Južni Ameriki, mednarodna znanstvena konferenca, na kateri sodeluje SEM, 27. 5., Cankarjev dom

Zgodbe migrantk, ki niso obstale pred zidovi, okrogla miza – razprave ob izidu revije *Dve domovini / Two Homelands*; org. SEM, ZRC SAZU, Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije in Fakulteta za humanistične študije UP, 15. 6.

#### **Predstave**

*Prekleta zemlja poželjivih žensk*, performans indijske ustvarjalke *Kanike Gupta* v sklopu rezidence Kanike Gupta kot del projekta *Taking Care. Etnografski in muzeji*

svetovnih kultur kot prostori skrbi, 15., 17. in 19. 8.

## **Filmi / Projekcije v SEM**

*Spomini na Branko Sušnik*, dokumentarni film *Diega Segovia*, Paragvaj, 19. 10.

*Hiša med vodami. 100 let zgodovine, rojstna hiša Branislave Sušnik v Medvodah*, dokumentarni film *Henrike von Dewitz*, 19. 10.

*Bilo je spomladi ...*, projekcija dokumentarnega filma *Kanike Gupta*, aktivistke v rezidenci v Slovenskem etnografskem muzeju, 5. in 12. 8.

## **Filmi SEM na mednarodnih festivalih in v muzejih**

233

Film *Slikanje panjske končnice* je umeščen v Čebelarški muzej Radovljica na novo stalno razstavo *Živeti skupaj: O čebeli in človeku*

Film *Boris Kuhar, 1929–2018* je bil predstavljen na Festivalu etnološkega filma Kratovo / Ethnological Film Festival Kratovo, Muzej Kratovo, Makedonija (1. 10.) in Mednarodnem festivalu etnološkega filma / International Festival of Ethnological Film, Etnografski muzej Beograd, Srbija, 6. 10.

Filmi *Boris Kuhar, 1929–2018*, *Tradicionalna reja in vzreja lipincev* in *Priprava Poprtnikov* so bili predstavljeni na Festivalu etnografskega filma ETNOFILM v programu Filmska dokumentacija nesnovne kulturne dediščine – primeri iz prakse, Etnografski muzej Istre, Pazin, Hrvaška, 27. 10.

## **Novi promocijski videi SEM**

Skuškova zbirka iz Kitajske

Med naravo in kulturo, slovenski del

Med naravo in kulturo, Odsev daljnih svetov

La Doctora, razstava

Ljudska umetnost, razstava

Promocijski video SEM

Promocijski video Preurejena avla SEM

## **Glasba**

*Pihalni kvintet Spectrum*: ob odprtju razstave *Kraljevi kozolci: Dokumentarno gradivo terenskega dela Nika Kralja*, 24. 9.

*Igor Matković*, trobenta: improvizirani nastop ob odprtju razstave *Ljudska umetnost med domom in svetom*, 21. 10.

*Vojko Zidar*, igralec, in *Darja Hlavka Godina*, glasbenica: Recital odlomkov iz pričevanj vtisov Slovenk in Slovencev po svetu ob odprtje razstave *VTISI 30: Spomini*

*Slovenk in Slovencev po svetu na priznanje samostojne Slovenije*, 23. 6.

### **Spletni dogodki in predavanja**

*Slovenske penine*: razstava in obeležitev naziva Slovenija – Evropska gastronomska regija. Spletni dogodki:

- *dr. Gordana Vulić*, predavateljica višje šole BIC Ljubljana: Peneča medica, 27. 1.
- *Boštjan Humski*, predavatelj na BIC Ljubljana, in *Anže Vučemilović*, diplomant BIC Ljubljana: Odpiranje penine s sabljo, 3. 2.
- *dr. sc. Gordana Vulić*: Zakaj je penina obrnjena na glavo in zakaj jo morajo stresati?, 10. 2.

234

***Naprej v preteklost #Slovenija***, vseslovenska spletna akcija muzejev in galerij

- *Miha Špiček*: Razglednice slovenskih krajev iz zbirke Vekoslava Kramariča, 22. 3.
- *mag. Polona Sketelj*: Miza – vsakdanji predmet tisočernih pomenov: od prehranjevanja do druženja in spominov, 23. 3.
- *dr. Tanja Rozenbergar*: Zbirka pisanic kot spomin, 24. 3.
- *dr. Nena Židov*: Špani, 24. 3.
- *dr. Nena Židov in mag. Anja Jerin*: Ob 300-letnici Škofjeloškega pasijona, 25. 3.
- *dr. Bojana Rogelj Škafar*: Mali kruhki, 26. 3.
- *Špela Regulj*: S pomladjo povezane niti, spletna delavnica za otroke in družine, 27. 3.
- *Nesnovna kulturna dediščina Slovenije*: Tradicionalna reja in vzreja Lipicancev, video, 28. 3.
- *dr. Nena Židov*: Cvetna nedelja, zgodbe o predmetih, 28. 3.

***Taking Care, projekt*** – spletni dogodki z *dr. Kaniko Gupta*, rezidentko v projektu, umetnostno zgodovinarko, aktivistko in umetnico iz New Delhija, Indija

- Taking Care: spletni pogovor z *dr. Kaniko Gupta*, pogovor je vodila *Tina Palaić*, 13. 5.
- Ženska in drevo: starodavni indijski motiv, 25. 5.